

TẠO HỨNG THÚ HỌC TẬP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO E-LEARNING TRONG THỜI ĐIỂM DỊCH COVID-19 Ở LĨNH VỰC GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP

ThS. PHẠM XUÂN VIỄN

Trường Trung cấp Du lịch - Công nghệ số 9

Đặt vấn đề

Dịch bệnh Covid-19 bùng phát mạnh mẽ trên thế giới với diễn biến phức tạp, gây khó khăn cho hệ thống giáo dục đào tạo nói chung, hệ thống giáo dục nghề nghiệp nói riêng. Để ứng phó với tình hình mới, dưới sự chỉ đạo của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Tổng cục Giáo dục nghề nghiệp đã có hướng dẫn hệ thống giáo dục nghề nghiệp (GDNN) chuyển đổi tuyển sinh, đào tạo từ mô hình đào tạo truyền thống (offline) sang hình thức đào tạo trực tuyến (online). Đặc biệt, ngày 15/7/2021, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1232/QĐ-TTg về kế hoạch triển khai Khung trình độ quốc gia Việt Nam đối với các trình độ GDNN, giai đoạn 2021 - 2025, trong đó có nhiệm vụ và giải pháp: “Nghiên cứu hoàn thiện các quy định về bảo đảm chất lượng các trình độ GDNN, bao gồm cả chất lượng đào tạo từ xa, trực tuyến và chỉnh sửa, bổ sung các tiêu chí, tiêu chuẩn kiểm định chất lượng GDNN”. Có thể nói rằng, hình thức đào tạo từ xa, đào tạo trực tuyến sẽ được phát triển trong thời gian tới và cùng với đó là các hình thức kiểm soát phù hợp nhằm bảo đảm và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo, góp phần cụ thể hóa chính sách GDNN mở, linh hoạt mà Đảng và Nhà nước đã giao nhiệm vụ cho ngành.

Biện pháp tạo hứng thú học tập nhằm nâng cao chất lượng đào tạo E-learning trong lĩnh vực giáo dục nghề nghiệp

Năm học mới đã bắt đầu, để phòng, chống dịch Covid-19, tại nhiều tỉnh, thành phố, học sinh các cấp chưa đến trường, tạm thời học theo hình thức trực tuyến. Trong bối cảnh dịch diễn biến phức tạp và cả đặc thù lứa tuổi học sinh, hình thức học tập này đòi hỏi rất nhiều nỗ

lực, khắc phục khó khăn của thầy cô, nhà trường, phụ huynh, giúp cho hành trình học tập của học sinh GDNN không bị gián đoạn, đạt hiệu quả như mong muốn. Để bảo đảm và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo trực tuyến, cùng với việc hoàn thiện các chính sách, văn bản hướng dẫn, các công cụ quản lý, giám sát việc dạy - học trực tuyến, trách nhiệm tự chủ, sự chủ động, sáng tạo của mỗi cơ sở GDNN, sự nỗ lực của học sinh, sinh viên và của xã hội, thì một yếu tố không kém phần quan trọng đó là chất lượng, tinh thần trách nhiệm, không ngừng học hỏi của đội ngũ giáo viên, giảng viên. Trong phạm vi bài viết này đề cập một số nội dung nhằm tạo hứng thú học tập nhằm nâng cao chất lượng đào tạo trực tuyến trong lĩnh vực GDNN.

Đối với giáo viên tham gia giảng dạy:

Phương pháp trực tuyến, các công cụ dạy học trực tuyến như: (Microsoft Teams, Zoom, Webex, Google Hangouts Meet...) hoặc theo hệ thống đào tạo trực tuyến chuyên nghiệp LMS (Learning Management System), có thể là những biện pháp tiết kiệm thời gian cho giáo viên, một khi các kỹ năng mới được thu nhận và có sự đầu tư của giáo viên thì E-learning bắt đầu có thành công.

Chuẩn bị bài giảng, phương tiện, thiết bị, vật liệu mô phỏng, tài liệu đầy đủ cho bài giảng; cung cấp tài liệu bài giảng cho người học trước thời gian học tối thiểu 2 ngày. Trang phục lịch sự đúng quy định. Kiểm tra thiết bị, đường truyền, micro, camera, đăng nhập trước giờ học giảng 10 phút để đảm bảo tín hiệu.

Chủ động điều khiển buổi giảng, đảm bảo mục tiêu, nội dung kiến thức, kỹ năng, thái độ và thời lượng giảng dạy cho bài giảng, nêu các

tình huống thảo luận trao đổi nội dung bài giảng với người học, điểm danh học sinh khi bắt đầu tiết học.

Tâm quan trọng của việc giáo viên có thái độ tích cực đối với E-learning là cần thiết để giáo viên tiến hành bước tiếp theo của quá trình dạy học hiệu quả và truyền cảm hứng cho học sinh trong việc chấp nhận sự thay đổi. Thái độ tích cực cũng giúp giáo viên dễ dàng chấp nhận sự thay đổi, tạo ra sự thay đổi và chịu trách nhiệm khi đối mặt với khó khăn, phức tạp.

Có thể có rất nhiều ý tưởng sáng tạo của giáo viên ở mỗi ngành nghề, bối cảnh, điều kiện cụ thể để truyền cảm hứng cho học sinh, khuyến khích họ hình thành và chia sẻ nội dung và ý tưởng của họ, đồng thời thúc đẩy các tương tác trực tuyến của học sinh. Những sáng tạo này sẽ tạo ra tính kết nối, chia sẻ không chỉ trong đội ngũ giáo viên, học sinh trong trường mà còn kết nối với các giáo viên, học sinh ở trường khác, ngành khác... góp phần nâng cao hiệu quả, tiết kiệm chi phí đào tạo.

Bên cạnh đó, giáo viên cần biết làm thế nào để học sinh có sự chuẩn bị trước khi học trực tuyến. Ví dụ, gửi tài liệu học tập hoặc giao các nhiệm vụ nhỏ cho học sinh làm trước bài học tạo ra môi trường thuận lợi cho tương tác trực tuyến và cho học sinh đủ thời gian để “khởi động” các chủ đề của khóa học, từ đó có thể tăng cường sự tham gia của họ trong giờ học. Điều đó cũng nhắc nhở học sinh tham gia học đúng giờ trong giờ học. Việc chuẩn bị giảng dạy trực tuyến tốt không chỉ bao gồm việc chia sẻ tài liệu mà còn cung cấp phản hồi, trả lời câu hỏi và đưa ra phương pháp kiểm soát hành vi của học sinh trong giờ học.

Kỹ năng tạo động lực, hứng thú

Khả năng quản lý các lớp học trực tuyến của học sinh là một kỹ năng quan trọng không chỉ đơn thuần là hiểu cách sử dụng các công cụ kỹ thuật số để chia học sinh thành các nhóm. Hiểu cách quản lý các tương tác trong lớp và bồi dưỡng các kỹ năng, chẳng hạn như làm

việc nhóm và cộng tác, trong các bài học trực tuyến là những kỹ năng giáo viên sẽ yêu cầu được đào tạo và hỗ trợ đặc biệt. Hiệu quả thực sự của việc dạy học là học sinh biết tự học; tự hoàn thiện kiến thức và tự rèn luyện kỹ năng. Nhiệm vụ khó khăn và quan trọng nhất của giáo viên là làm sao cho học sinh thích học.

Thực chất của việc dạy học là truyền cảm hứng và đánh thức khả năng tự học của người học. Còn nếu quan niệm người dạy truyền thụ, người học tiếp nhận thì người dạy dù có hứng thú và nỗ lực đến mấy mà chưa truyền được cảm hứng cho học sinh, chưa làm cho người học thấy cái hay, cái thú vị, giá trị chân thực mà tri thức đem lại thì giờ dạy vẫn không có hiệu quả. Người học chỉ tự giác, tích cực học tập khi họ thấy hứng thú. Hứng thú không có tính tự thân, không phải là thiên bẩm. Hứng thú không tự nhiên nảy sinh và khi đã nảy sinh nếu không duy trì, nuôi dưỡng cũng có thể bị mất đi. Hứng thú được hình thành, duy trì và phát triển nhờ môi trường giáo dục với vai trò dẫn dắt, hướng dẫn, tổ chức của giáo viên. Giáo viên là người có vai trò quyết định trong việc phát hiện, hình thành, bồi dưỡng hứng thú học tập cho học sinh. Tạo hứng thú học tập bằng cách làm cho học sinh nhận thức được mục tiêu, lợi ích của bài học. Với mỗi bài học cụ thể, giáo viên cần giúp cho học sinh nhận ra tính lợi ích của một nội dung nào đó. Tạo hứng thú học tập bằng cách phối hợp các phương pháp và các hình thức dạy học linh hoạt các phương pháp, thủ pháp, hình thức tổ chức dạy học phù hợp với sở thích của các em.

Kỹ năng quản lý thời gian

Giáo viên cần quản lý bài học và truyền tải nội dung học tập trong một khoảng thời gian giới hạn. Trong các tiết học kéo dài 45 phút, giáo viên phải trình bày cả phương pháp luận và công cụ học tập, đòi hỏi phải có kế hoạch. Kỹ năng quản lý thời gian cũng cần thiết cho giáo viên để chuẩn bị cho các buổi học trực tuyến trước khi bắt đầu, để đảm bảo học sinh

đến lớp đúng giờ và bài học bắt đầu đúng giờ.

Về đánh giá, cho điểm, khen ngợi

Giáo viên sử dụng các công cụ và phương pháp trực tuyến để đánh giá, xếp loại và cung cấp phản hồi cho học sinh, trong phạm vi hạn chế của các công cụ và công cụ công nghệ thông tin, truyền thông hiện có. Học cách làm thế nào để đào tạo trực tuyến hiệu quả đòi hỏi giáo viên phải được đào tạo và thực hành. Ví dụ, sau mỗi giờ học trực tuyến cần lấy thông tin phản hồi bằng hình thức trực tuyến từ người học để giáo viên, học sinh có sự điều chỉnh và tương tác hiệu quả hơn trong các giờ học sau. Cần có những cách tiếp cận sáng tạo để vượt qua những trở ngại đối với đánh giá trực tuyến. Ví dụ, như việc phụ huynh trả lời câu hỏi hoặc thực hiện nhiệm vụ cho con em họ một cách vô ích, gây ra những hậu quả tiêu cực cho việc học tập của học sinh. Để giải quyết vấn đề này, có thể yêu cầu học sinh thực hiện một nhiệm vụ trong khi đó yêu cầu học sinh quay một đoạn video ngắn bằng giọng nói của họ, để đảm bảo rằng học sinh đang thực hiện nhiệm vụ và bài tập về nhà. Như vậy, giáo viên có thể sử dụng một kỹ thuật và công cụ đơn giản để kiểm tra xem học sinh có đang tự làm bài và học tài liệu được dạy hay không?

Đối với học sinh: Nghiên cứu tài liệu, làm các bài tập của giáo viên yêu cầu. Chuẩn bị trang thiết bị, kiểm tra mạng internet trước khi giờ học bắt đầu; Trang phục lịch sự, nghiêm túc; Tham gia đầy đủ các bài học theo thời khóa biểu; đăng nhập trước từ 5-10 phút để đảm bảo kết nối sẵn sàng trước khi buổi học bắt đầu; Sử dụng họ và tên đầy đủ, ảnh đại diện thật khi vào lớp (không sử dụng nick name, tên hoặc ký hiệu viết tắt, ký hiệu riêng); Người học bật/tắt camera và microphone theo sự chỉ dẫn của giáo viên trong lớp. Ngồi học nghiêm túc, trật tự, khi muốn phát biểu thì nhấn nút giờ tay. Tuyệt đối không nói leo khi thầy/cô đang giảng bài; Không bật các thiết bị, chương trình khác trên máy tính, để điện thoại chế độ im lặng, không làm việc riêng trong khi tham gia lớp

học. Không tự ý ghi âm/ghi hình bài giảng khi chưa được phép của giáo viên; Tính tự giác trong học tập. Do thời gian người học tự học và tự nghiên cứu chiếm 50% tổng thời gian, cũng như việc thực hiện 2 đợt kiểm tra thông qua hệ thống E-learning. Vì vậy, tính tự giác trong học tập là vô cùng cần thiết. Bên cạnh đó, người học cần phải tự tìm hiểu thêm các tài liệu liên quan đến khóa học ngoài các tài liệu mà trường cung cấp để nâng cao chất lượng học tập, đồng thời cần phải học hỏi thêm các kinh nghiệm từ những người học khác thông qua các diễn đàn.

Những kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết đã nêu trên là những năng lực cơ bản mà giáo viên GDNN cần có để cung cấp các chương trình E-learning có chất lượng, các kiến thức, kỹ năng đó bổ sung cho nhau và không thể tách rời nhau. Hơn nữa, giáo viên GDNN cần có những kỹ năng này ở tất cả các giai đoạn của quá trình dạy và học, từ giai đoạn lập kế hoạch ban đầu đến giai đoạn thực hiện và đánh giá. E-learning được coi như một công cụ mới để giảng dạy đòi hỏi những thay đổi cơ bản trong các yếu tố của quá trình học tập, đó là: môi trường, giáo viên, học sinh và nội dung. Học trực tuyến trong GDNN tại Việt Nam đã trở thành một nhu cầu cần thiết sau khi các trường học đóng cửa vì Covid-19, cũng như xu thế của một nền giáo dục mở, linh hoạt trong bối cảnh cuộc cách mạng số. Chính phủ, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (Tổng cục GDNN) đã kịp thời có những chỉ đạo, hướng dẫn trong việc triển khai đào tạo trực tuyến. Tuy nhiên, việc học tập trực tuyến vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức, bao gồm nhu cầu chưa được đáp ứng về năng lực và kỹ năng công nghệ thông tin tiên tiến mà giáo viên GDNN yêu cầu phải chuẩn bị, lập kế hoạch, sắp xếp và cung cấp chương trình giảng dạy cũng như thực hiện đánh giá bằng các công cụ và phương pháp trực tuyến; các quy định về tiêu chí, tiêu chuẩn chất lượng chương trình đào tạo trực tuyến mới đang trong quá trình xây dựng, ban hành... Vì vậy, trong bối cảnh

hiện nay rất cần tinh thần chủ động, tích cực, linh hoạt của các cơ sở GDNN, sự hỗ trợ, tạo điều kiện của cơ quan quản lý các cấp, sự tích cực tương tác của người học, sự hỗ trợ của gia đình và xã hội, đặc biệt là tinh thần tự học tập, bồi dưỡng, không ngừng vận dụng sáng tạo các kiến thức, kỹ năng số của đội ngũ giáo viên trong dạy học trực tuyến, để E-learning sẽ trở thành công cụ hữu hiệu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, tạo cơ hội cho người học, hình thành xã hội học tập, học tập suốt đời cho người lao động, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Vì vậy, để tạo hứng thú học tập cho học sinh và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo trực tuyến đòi hỏi sự tích cực, chủ động của giáo viên, sự quan tâm của phụ huynh và học sinh, đồng thời giáo viên cần được đào tạo về các công cụ bảo đảm chất lượng tiên tiến và

phương pháp luận sáng tạo để thực hiện các hoạt động có hiệu quả.

Kết luận

Cách mạng công nghiệp 4.0 cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông đã tác động đến mọi mặt kinh tế, xã hội nói chung và giáo dục, đào tạo nói riêng. Cuộc cách mạng về dạy và học E-learning là công cụ sử dụng trở thành một xu thế tất yếu của thời đại. Đặc biệt, bối cảnh đại dịch Covid-19 đang tác động mạnh mẽ đến lĩnh vực giáo dục ở nước ta cũng như trên thế giới, vừa tạo ra những thuận lợi, khó khăn trong công tác dạy học, nhưng cũng là cơ hội thách thức để thúc đẩy hình thức E-learning phát triển và là một giải pháp hữu hiệu giải quyết tình huống trong bối cảnh giãn cách xã hội. E-learning không chỉ trong giáo dục phổ thông, giáo dục đại học mà cả trong lĩnh vực GDNN ■

Tài liệu tham khảo:

1. https://sldtbxh.quangnam.gov.vn/webcenter/portal/soldtbxh/pages_tin-tuc/chi-tiet-tin?dDocName=PORTAL172256
2. <https://ctc.ctu.edu.vn/index.php/thong-tin-chung/10-thong-tin-can-biet-ve-dao-tao-qua-e-learning>
3. <https://tuyengiao.vn/khoa-giao/giao-duc/day-hoc-truc-tuyen-de-ung-pho-voi-dich-covid-19-135538>

ĐÔI VỢ CHỒNG TRẺ... (Tiếp theo trang 43)

với các nhà sản xuất, đơn vị cung cấp để mua vật tư y tế hỗ trợ ngành y tế tỉnh chống dịch. Biết gia đình chẳng khá giả gì, nhưng anh chị lại quyết tâm bán “của để dành” để có tiền ủng hộ chống dịch, làm tôi càng nỗ lực. Hai vợ chồng còn nhiều khó khăn mà dám làm vậy, tại sao chúng tôi lại không làm gì?”. Ông Nguyễn Đức Cường - Giám đốc Sở Y tế tỉnh Quảng Bình cho biết: “Sự góp sức, hỗ trợ vật tư y tế, phương tiện, máy móc của hai vợ chồng anh Nghĩa, chị Hương cho ngành Y tế Quảng Bình vào thời điểm này thật giá trị, kịp thời góp phần chung tay với các cấp, ngành, người dân trong tỉnh đẩy lùi Covid-19, giữ gìn tính mạng và

cuộc sống nhiều người dân”.

Trước nghĩa cử cao đẹp của hai vợ chồng trẻ đã giúp tỉnh tháo gỡ phần nào khó khăn trước mắt về thiết bị y tế chống dịch Covid-19, Bí thư Tỉnh ủy - Vũ Đại Thắng đã có thư khen và UBND tỉnh đã tặng bằng khen vì đã có thành tích xuất sắc trong phong trào chống dịch Covid-19 của tỉnh.

Chào gia đình ra về, ánh nắng đã nằm trên đỉnh đầu, mặt đường nhựa ngời lên lấp lóa, nhớ lại nghĩa cử cao đẹp của đôi vợ chồng trẻ như được biến thành cơn gió mát lành xua đi cái nóng gay gắt đang đổ xuống ■